

Svar på remiss av En modell för att mäta och belöna progression inom sfi (SOU 2022:17)

Almega Utbildningsföretagen, som är bransch- och arbetsgivarorganisation för företag som arbetar med vuxnas lärande och kompetensutveckling, vill härmed avlämna följande remissvar över det ovan nämnda betänkandet.

Övergripande synpunkter

Almega Utbildningsföretagen delar utredningens bild av att SFI som utbildningsform har flertalet utmaningar och vissa brister. Den heterogena sammansättningen av studerande, viss brist av statistik och digital kunskap. Dock delas inte bilden av att införandet av utredningens förslag råder bot på dessa utmaningar och brister.

Utbildningsföretagen delar inte den bild som ges av att SFI utbildning på entreprenad är anledningen till vissa brister. De utmaningar och brister som uppstått beror snarare på det uppdrag huvudmannen har gällande regler för etablering samt att SFI som utbildningsform i sig skapar utmaningar för målgruppen.

Vidare anser Almega Utbildningsföretagen att utredningen inte löser de problem och brister som idag finns inom SFI genom förslaget om SFI- peng för progression. Att belysa vikten av progression är i sig viktigt men utmaningarna med genomströmning och nivå av framför allt talad svenska hos godkända SFI elever kräver mer långtgående reformer än progressionstest.

Almega Utbildningsföretagen anser även att en konsekvensanalys saknas för de utbildningsanordnare som inte är kommunala och därigenom även huvudmän. Det är precis som utredningen fastslår en betydande andel, under 2021 nära 40 procent av de drygt 165 000

kursdeltagarna som under 2021 inte läste SFI hos en kommunal anordnare och detta perspektiv bör inte bortses vid konsekvensanalysen.

Ansökan om deltagande 4 § En huvudman för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare får ansöka om att delta i försöksverksamheten. Ansökan prövas av Stockholms universitet.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget då enbart huvudmän tillåts ansöka. Det innebär de utbildningsanordnare som trots saknad av huvudmannaskap vill bidra i försöket riskerar att ställas utanför.

2 kap. Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare 24 a § En elev i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska delta i ett progressionstest i en kurs när läraren bedömer att eleven är nära att avsluta kursen.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Vid progression bör det vara nivå av uppvisad progression som avgör när eleven ska delta i ett progressionstest och inte lärarens enskilda bedömning.

6.3 Utredningens förslag

Utredningens förslag: Ett nytt bedömningsinstrument med viss grad av automatiserad bedömning av språkfärdigheter ska tas fram för användning inom sfi. Bedömningsinstrumentet avser att mäta elevers kommunikativa språkförmåga. Bedömningsinstrumentet består av två komponenter: progressionstestet och en träningsmiljö, kallad lärverktyget. Lärverktyget kan användas i undervisningen och självständigt av eleverna. Testet och lärverktyget ska utgå från de kunskaper och färdigheter som finns i kursplanen för sfi.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Redan idag finns lärplattformar och LMS på marknaden som erbjuder detta. I stället bör fokus vara på att skapa relevant material utifrån kursplanerna som går att nå via till exempel API och därigenom använda i befintliga lösningar.

6.4 Ett särskilt framtaget progressionstest

Utredningens förslag: Progressionstestet ska användas vid flera tillfällen under utbildningen. Genom användningen blir en jämförelse möjlig i syfte att uttala sig om en elevs språkliga progression. Användningen av bedömningsinstrumentet för detta syfte i utbildningen ska kallas progressionstest. Progressionstestet ska delvist vara adaptivt och därigenom anpassa svårigheten i syfte att identifiera en testdeltagares språkliga nivå.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig bakom utredningens förslag till viss del. Att progressionstest kan vara positivt för elevens utveckling tillstryks. Dock bör inte ett helt ny plattform byggas då adaptiva lärportaler och LMS redan finns på marknaden.

6.5.2 Framtagning och utvärdering av progressionstest

Utredningens förslag: Bedömningscentrum ska ges i uppdrag i regleringsbrev att förbereda inför ett införande av föreslaget progressionstest och lärverktyg i sfi. Vidare ska de bygga upp bedömningsinstrumentet och konstruera och pröva ut progressionstestets frågor och innehåll. Möjligheten att sedan använda ett bedömningsinstrument som ett progressionstest i verksamheterna ska testas och utvärderas genom en försöksverksamhet som bedömningscentrum ansvarar för. Skolverket administrerar och betalar ut ersättning till kommunerna som deltar i försöksverksamheten.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Att bygga ett nytt bedömningsinstrument löser inte de utmaningar som finns inom SFI. Progressionstestet kan till viss del hjälpa men det bör göras teknikneutralt genom exempelvis API lösning för lärmaterial som tas fram på uppdrag av staten.

6.5.3 Deltagare och genomförande

Utredningens förslag: Det ska vara obligatorisk för eleverna i sfi att delta i progressionstestet. Alla elever ska delta i delproven i hörförståelse, läsförståelse och skriftlig färdighet. En representativ grupp för varje enskild anordnare väljs ut för att göra det muntliga provet

Almega Utbildningsföretagen ställer sig till viss del bakom förslaget. Att det bör vara obligatoriskt tillstyrks men det borde även gälla det muntliga provet då det ofta är den verbala kommunikationen som ges kritik för tidigare godkända SFI elever.

6.5.4 Särskild hänsyn bör tas till elever på studieväg 1

Utredningens förslag: Bedömningscentrum som ska arbeta med framtagning av progressionstestet bör med hjälp av lärare utvärdera om, och i så fall med vilken anpassning, elever som går kurs 1A ska delta i progressionstestet.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig bakom förslaget.

7.3 Utredningens förslag

Utredningens förslag: Huvudmannen för utbildningen ska ansvara för att progressionstest genomförs. Det är därmed huvudmannens ansvar att tillhandahålla en plats där sfi-eleven kan genomföra progressionstest. En bestämmelse om detta ska in föras i skollagen. För det fall kommunen har sfi-utbildningen på entreprenad ska testet inte kunna genomföras hos utbildningsanordnaren. Skolverket ska få bemyndigande att meddela de föreskrifter som behövs om progressionstest och om skyldighet att delta i dem. Vid framtagandet av föreskrifter ska Skolverket inhämta yttrande från Stockholms universitet för att ta tillvara vunna erfarenheter från försöksverksamheten.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Att ge de elever som studerar hos utbildningsanordnare på entreprenad samma förutsättningar som de som studerar hos en kommunal anordnare är att särbehandla dessa elever. Dessa elever ges med förslaget inte möjlighet att genomföra testet i den studiemiljö man är van vid, utan de lärare och personal som skapar trygghet under utbildningen samt utsätts för nya yttre omständigheter som kan skapa nervositet.

11.2 Förslag om utformning av ersättningen

Utredningens förslag: Ersättningen, den s.k. sfi-pengen, ska betalas ut till utbildningsanordnarna genom ett statsbidrag. Statsbidraget baseras på resultatet från progressionstestet efter att det har justerats utifrån mervärdesmodellen. Utbildningsanordnarna ska använda bidraget till insatser de själva identifierat ska öka elevernas måluppfyllelse. Statsbidraget ska ha ett rekvisiteringsförfarande samt att Skolverket ska följa upp och utvärdera ersättningens effekter på verksamheterna.

Almega utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Att rikta ett statsbidrag som ska verka för bättre progression är inte fel i sig. Utmaningen ligger snarare i att det ska redovisas och öronmärkas för speciella insatser. I en utbildning som bygger på individuella studieplaner bör en

progressionsersättning vara rak och enkel utan restriktioner då ersättningen bör utgå för redan uppnådd god progression. Det bör i sig vara ett tillräckligt incitament för att anpassa på det sätt som är bäst för individen och dess progression.

12.1.1 Hur stor ska ersättningen vara som andel av fasta kostnader?

Utredningens förslag: Den årliga storleken på den rörliga resultatbaserade ersättningen ska ligga i det nedre spannet av 1–5 procent av de totala kostnaderna. Vid införandet av ersättningen ska den läggas på den lägsta procentsatsen, 1 procent av de totala kostnaderna för sfi i riket.

Almega Utbildningsföretagen ställer sig inte bakom förslaget. Med en för låg ersättning försvinner incitamenten för att driva mot progression. Enligt utredningen skulle 1% motsvara stor förbättring på verksamhetsresultatet men det betvivlar Utbildningsföretagen. Genom konstruktionen av ersättningen och dess krav på redovisning och administration är det stor risk att ersättningen till stor del äts upp av dessa tillkommande kostnader för utbildningsanordnaren.